پێویستە کۆتایی بە حکومەتی تائیفی بهێنرێت.. عوسمانی حاجی مارف

واقعی گۆڕەپانی سیاسی عێراق تادێت بێسەروبەر و شێواو سەرگەردانتر دەردەکەوێت، تا ئەو ئاستەی مر□ق ه□ست دەکات کە هەرجارێک ئەم وڵاتە لە هەوڵی بۆ دەربازبون لە هەر تەنگانەیەکی سەخت، کە بەرەوڕوی دەبێتەوە، دەکەوێتە ناو تەنگانەیەکی قووڵترەوە، بە چەواشەکاری و فریوکاری، بەناوی چارەسەرەوە لە بازنەیەکی بۆشدا دەسوڕێتەوە.

تەواوی هاوپەیمانی نێوان لایەنەکان، وەک هێزی میلیشیای تائفی و ئیسلامی و نەتەوەپەرستی بەهاوپەیمانی کۆن و نوێیانەوە، نەک کێشەکانی دۆخی سیاسی عێراقیان چارەسەر نەکردووە و نایکەن، بەڵکو هەمیشە دیمەنی سیاسیان زیاتر ئاڵۆزتر و لێڵتر کردووە، ئەمەش ئاماژەیە بۆ دۆخی سیاسی عێراق بەدوای کۆتایی دەسەڵاتی سەدامدا کە بۆتە ناوەڕۆکی کێشەکانی وەک سەرگەردانی و نەبونی ئاسایش و ناسەقامگیری بەردەوام، لەهەمانکاتدا هۆکاری توندوتیژی و مەترسی لەسەر ژیانی هاوو□لاتیان بووە.

دانیشتوانی عێراق پێویستیان بە هێزێکی جەماوەریە کە بتوانێت لە مەیدانی شەڕێکدا بێت بۆ کۆتایی بە دەور و دەسەڵاتی هێزی میلیشیای تائفی و ئیسلامی و نەتەوەپەرستی، لەهەمانکاتدا دامەزراندنی دەسەڵاتێک کە دابینی دەور و دەخالەتی ڕاستەوخۆی خەڵکدا بکات لەدەسەڵاتی سیاسیدا. لەهەمانکاتدا ئامانجی ڕەخساندنی زەمینەیەک بێت بۆ دامەزراندنی دەستور و دەوڵەتێک کە لەسەر بنەمای غەیرە قەومی و سیکولار وهاوو□لاتیبون بەڕێوەببرێت، پرۆسەیەک بێت بەرەو بەرجەستەکردنی، ئازادی و یەکسانی بڕواتە پێشەوە. بەڵام پێش هەر شتێک لە ئێستادا، پێویستە کۆتایی بە تەواوی هێزە ملیشیاکان بە هەر ناوێکەوەن، لە عێراق و هەرێمدا، بهێنرێت.

ئەزمونی حکومرانی ئێستای عێراق بەهەر دروشمێک کە لە هەندێک لایەنەوە ڕادەگەیەنرێت، کە دەڵێن چەک تەنها لە دەستی دەوڵەتدا بێت، نەک ئەو کارە لەسەر بنەمای پێکهێنانی حکومەتەکانی ئێستا ناکرێت، هێزە چەکدارە غەیرە دەوڵەتیەکانیش وەک خۆیان دەمێننەوە، لەهەمانکاتدا ئەو ژینگە سیاسی و فیکری و کۆمەڵایەتیەی لە حکومەتی ئێستای عێراق و کوردستاندا بەرجەستە بۆتەوە بە نوێنەرایەتی هێزی

تائیفی و ئیسلامی و ناسیۆنالستی سەرمایە و سەرمایەداری دەپاریزن، بەردەوام ڕێگەیان پێدەدات دووبارە سەرهەڵبدەنەوە، واتە پێویستە ئەو ژینگەیە بنبەست بکرێت.

هەڵبەتە شانە سڕکراوەکانی داعش و هەر لایەنەکی توندڕەو و تیرۆرستی بەردەوامن بە ئامادەبونیان لە ئۆپەراسیۆنە پچڕپچڕەکان و لە ناو هێزە میلیشیاکان کە لە عێراق و سوریا کاری خۆیان دەکەن، ڕەنگە سەربونی ئەستایان پرۆسەیەک بێت بۆ قۆناغێکی توندوتیژتری ئەو ڕێکخراوانەی تەنها باوەڕیان بە توندوتیژی و زاڵبون بەسەر کۆمەڵگەدا هەیە.

دانیشتوانی عێراق بەدوای کۆتایی زاڵبونی ئایدۆلۆژی بەعسی نەتەوەپەرستی و شۆفێنی، لە ماوە بیستوسێ ساڵی ڕابردودا، زیاتر بەدەست لە جۆرێک لە توندوتیژی ئایدیۆلۆژی تائیفی و ئیسلامی و نەتەوەپەرستیەوە دەناڵێنێت، دوای داگیرکاری عێراق لەلایەن ئەمریکاوە شایەتی شەڕێکی ناوخۆی خوێناوی و مەترسیدار بوین لەژێر دەنگی تائیفی سونە و شیعە کە شیرازەی کۆمەڵگەی لە بەریەک هەڵوەشاند. تیرۆر لە بۆشایدا سەرهەڵنادات، بەڵکو بەزۆری خۆراک لە دابەشبون و ناسنامەی داخراو و هەستکردن بە جیاکاری و دوورخستنەوە وەردەگرێت. دەوڵەت تا زیاتر ببێتە لایەنێک لە ململانێی ناسنامە، وەک ناسنامەی شیعە یا سونە یا ئیسلامی و نەتەوەپەرستی، ئیتر لە دنیای واقعدا ناتوانێت ڕۆڵی ناوبژیوانێکی بێلایەن لەنێو لایەنە سیاسیەکان و هاووڵاتیانیدا بگێڕێت، ناتوانێت دۆخێک فەراهەم بکات مانای ئازادی بدات.

هەر بەو مانایەش دەوڵەتێک پێناسەکەی ئیسلامی بێت، چەند بانگەوازی پێکەوە ژیان بکات، هیچ کات پێکەوە ژیان مانایەکی عەمەلی نابەخشێت، بەهەمانشەوە بۆ دەوڵەتێکیش نەتەوەپەرستی پیرۆزکات، ئەو کۆمەڵگەیە ئاسودە نابێت. پیرۆزکردنی هەر ئایدۆلۆژیەک زەمینەی ڕاستقینەی پەروەردەکردنی توندوتیژی و توندڕەویە و بەردەوام لە ژێر تەقینەوەی بورکانێکی مەترسیداردایە.

توندڕەوی، لە جەوهەری خۆیدا، بە شوناسی تائیفی یان ئایینی و هەر ئایدۆلۆژیەک ناپەورێت، بەڵکو دەبێتە بیرۆکە و سیستم و ڕەفتارێک لەسەر بنەمای نەهێشتنی بەرامبەرەکەی، بە پیرۆزکردن و سەپاندنی بیرۆکە و بۆچونەکانی بەسەر کۆمەڵگەدا، هەربۆیە توندوتیژی و زۆرداری و تیرۆر، نوێنەرایەتی دەربڕینی کردەیی ئەم سیستەمە دەکات.

جیاوازی نێوان توندوتیژی و توندڕەوی داعش و توندوتیژی و توندڕەوی کە لەلایەن گروپە تائیفیە چەکدارەکانەوە لە عێراقدا پراکتیزە دەکرێت، جیاوازیەکی تیۆری بەرچاویان نیە. هەردووکیان لە قەناعەتی

خاوەندارێتی حەقیقەتی ڕەها سەرچاوە دەگرن، هەردووکیان هەوڵ دەدەن دیدگای خۆیان بەسەر کۆمەڵگادا بسەپێنن و هەردووکیان بە نەیارەکانیان وەک دوژمنێک دەڕوانن، کە دەبێت ژێردەستە بکرێن یان لەناوببرێن. هەردووکیان بە ناوی مەزهەب و ئایین توندوتیژی ئەنجام دەدەن.

دەوڵەتێک کە لە شوێنێکدا توندوتیژی و توندڕەوی سەرکۆنە بکات و بانگەوازی ئازادی بکات، بەڵام لە شوێنێکی دیکەدا ئایدۆلۆژیەکەی خۆی پیرۆزکات و بەرجەستەی کات و هەمان کرداری توندوتیژی بەکار بهێنێتەوە، بانگەوازی ئازادیەکەی پوچ و مامەڵە و بازرگانی دەردەچێت، لە هەمانکاتدا متمانە و کاریگەری خۆی لەدەست دەدات.

ئەگەر دەوڵەتێک دابەشبونە تائیفیەکان بەهێز بکات یان ناسنامەیەک بخاتە پێش هەر ناسنامەیەکی تر، ئەوا بەشێوەیەکی ڕاستەوخۆ بەشدارن لە بەرەخستنی ئەو کەشوهەوایەی کە توندوتیژی و توندڕەوی بەرهەم دەهێنێت.

ئەمەش جەخت لەسەر گرنگی جیایی دین و تائیفی و نەتەوەپەرستی لە دەوڵەت دەکاتەوە، جیایی دین لەدەوڵەت بەمانای دوژمنایەتی بەرامبەر دینداران نیە یان سەرکوتکردنی تایبەتمەندیە کولتوریەکانی کۆمەڵگا نیە، بەڵکو بەو مانایەیە کە دامەزراوەکانی دەوڵەت دەبێ لە سەر بنەمای هاوڵاتیبونی یەکسان مامەڵە لەگەڵ هاووڵاتیان بکەن، نەک لەسەر بنەمای پەیوەندی تائیفی و ئاین و نەتەوە. کاتێک هاووڵاتیان هەست دەکەن مافەکانیان پەیوەستە بە پێگەی خۆیانەوە وەک هاووڵاتی نەک وەک ناسنامەکەی، یان نەک بە ئەندامبونی لە گروپێکی ئاینی یان تائیفیدا، پێویستی نابێت پەنا بەرێت بە توندڕەوی و توندو تیژی. هەر دەوڵەتێک دیدگایەکی تائیفی و ناسنامەیەکی دیاریکراو لە یاسادانان و بەڕێوەبردن و دادوەریدا پەیڕەوی بکات، ناتوانێت قەناعەت بە هیچ کەس بکات کە ئازادن و وەک یەک هاوبەش و یەکسانن لەو وڵاتەدا.

دادپەروەری لە بە فەرمی نەناسین و پیرۆزنەکردنی هەر ئایدۆلۆژیەک چەکی دژی جیاکاری و توندوتیژیە، ئەو جۆرە دادپەروەریە فەرشەکە لە ژێر پێی سەپاندنی تائفیەتی و ئیسلامی و عەشیرەتی و نەتەوەپەرستی دەردەکێشێتە دەرەوە، یەکسانی لە نێوان هاووڵاتیاندا زامن دەکات و دەرفەتی یەکسان بە هەمووان دەڕەخسێنێت، ئازادی تاکەکان دەپارێزێت و یاسا لەسەر هەمووان بەبێ جیاوازی جێبەجێ دەکات. لە ژینگەیەکی وادا تانە و تەشەرو قسەی زبر و کینە کەمتر سەرنجڕاکێش دەبێت، لە دواجاردا دین و تائیفی و نەتەوەپەرستی دەبێتە مەسەلەیەکی شەخسی.

عێراق و کوردستان، بەشێوەیەکی فراوانتر ناوچەی ڕۆژهەڵاتی ناوەڕاست پێویستیان بە شۆڕشێکی جەماوەریە، کە تەواوی ئەو لایەن

مەیلانەی دین و هەر ئایۆلۆژیەک لە دەوڵەت جیاناکانەوە بە خۆیان و هێزە چەکدارەکانیان پاککرێنەوە.

پرسی سنووردارکردنی چەک، لە دەوڵەت و هەڵوەشاندنەوەی گروپە چەکدارەکان تا ئێستاش، وەک نیگەرانیەکی درێژخایەن بۆ هەمووان ماوەتەوە و دۆخی ناوچەکەی داگیرکردووە و کێشەیەکی گەورەیە، چاوەڕوان لەوەی ئەمریکا کۆتایی بەو دۆخە بهێنێت، حاڵەتێکی نادروست و نەرێنیە، چونکە ڕۆڵی ئەمریکا شاراوە نیە، کە چۆن لەگەڵ ئەو لایەنانەو مەیلەکان و هێزە میلیشیاکان، لەسەر بنەمای بەرژەوەندیەکانی چۆن سەوداومامەڵە دەکات. تاقیکردنەوەی ئەمریکا نیشانی داوە نەک بەهیچ جۆرێک بیر لە کۆتاییهێنان بەو دۆخە ناکاتەوە و کاری لەسەر ناکات، بەڵکو بۆ خۆشی بەشێکی سەرەکیە لە داڕشتن و بەردەوامیدان بەو دۆخە، لەهەمانکاتدا هەلومەرجی هەوڵدانی بزوتنەوەیەکی جەماوەری بۆ کۆتاییهێنان بەو دۆخە گرانتر و ئاڵۆزتر کردووە.

لەگەڵ هەموو ئەوانەدا پێویستە هەوڵ و دەنگمان بەرزڕاگرین، کەمپینی بەرفراوان دەست پێبکەین، بزوتنەوەیەکی بەرگریکار و هێرشبەری جەماوەری بەڕێبخەین، ئەرکی هەموو کەسێکی ئازادیخوازە، بکەوێتە سەر ئەو ڕێگایەی چۆن عێراق و کوردستان و ناوچەکە لەم دۆخە دەردەکێشێن، هێزێک برەو پێبدەین، کە ناسنامەی دین و تائیفە و نەتەوەپەرستی بەهیچ جۆرێک لە ئەجندا و بەرنامەیدا نەبێت، ئازادی و گۆرانکاری، کۆتاییهێنان بەتەواوی هێزە میلیشیاکان بەرنامەی کاری بێت، بەرەو دابینکردنی دەورودەخاڵەتی ڕاستەوخۆی خەڵک لەدەسەڵاتی سیاسیدا هەنگاو بنێین.

هەڵماڵینی دەمامکی جەردەکان.. ستار ئەحمەد

لە سایەی ڕژێمە ستەمکار و داپڵۆسێنەرەکاندا، دەسەڵات تەنیا لە قۆرخکردنی ماڵ و سامانی وڵاتدا ناوەستێتەوە، بەڵکو ڕێبازێکی بەربەڵاوتر و مەترسیدارتر دەگرێتەبەر کە ئەویش برسیکردن و سەرشۆڕکردنی بەمەبەستی گەلە. ئەم جۆرە دەسەڵاتداریە، کە دەکرێت بە دەسەڵاتی دەسپیس و جەردە ناوزەد بکرێت، دەمامکێکی فریودەر

دەپۆشێت بە شاردنەوەی ڕوخساری ڕاستەقینەی خۆی، دەمامکێک کە لە دروشمی بریقەدار، بەڵێنی درۆینە، و پاساوی نیشتمانی چنراوە، لە کاتێکدا لە پشت ئەم دەمامکەوە پرۆسەیەکی ڕێکخراو بەڕێوەدەچێت بۆ تێکشکاندنی شکۆی مرۆڤی کۆمەڵگە.

بۆ تێگەیشتن لەم هاوکێشە ئاڵۆزە، دەبێت سەرەتا سەیری سروشتی ئەو دەمامکە بکەین کە دەسەڵاتی جەردە لەسەری دەکات. ئەوان هەمیشە خۆیان وەک پارێزەری نیشتمان و نەتەوە نیشان دەدەن. لە ڕێگەی ڕاگەیاندنە سەبەر و زمانحاڵەکانیانەوە، وا لە هاوڵاتی دەکەن بڕوا بەوە بهێنێت کە ئەگەر ئەم دەسەڵاتە نەبێت، وڵات بەرەو وێرانبوون دەچێت. ئەمە گەورەترین جادووی ڕەشە کە ستەمکاری بەکاریدەهێنێت؛ ترساندنی کۆمەڵگە لە پاشەڕۆژێکی نادیار بۆ ئەوەی ڕازی بن بە دۆخە تاڵ و پڕ لە چەوسانەوەکەی ئێستایان. لێرەوە، دەمامکەکە دەبێتە ئامرازێک نەک تەنیا بۆ شاردنەوەی دزییەکان، بەڵکو بۆ ڕەوایدان بە مانەوەی خۆیان لەسەر پشتی میللەت بەناوی پاراستنی سەقامگیری.

پرۆسەی ڕیسواکردنی گەل لەلایەن ئەم تاقمە دەسپیسانەوە، پرۆسەیەکی هەڕەمەکی نییە، بەڵکوو نەخشە بۆکێشراوە. کاتێک دەسەڵاتێک مافە سەرەتاییەکانی وەک ئاو, کارەبا، تەندروستی، پەروەردە، و مووچە دەکاتە خەون و خەڵات، ئەو کاتە هاوڵاتی لە مرۆڤێکی خاوەن بیرکردنەوەی فراوان و ڕەخنەگرەوە دەگۆڕێت بۆ بوونەوەرێک کە تەنیا خەمی دابینکردنی بژێوی ڕۆژانەیەتی. ئەمە ڕێک کورتکردنەوەی شکۆی مرۆڤی کۆمەڵگەیە. کاتێک گەنجێک، دەرچوویەکی زانکۆ، یان باوکێکی بەتەمەن ناچار دەکرێت بۆ بەدەستهێنانی مافێکی سەرەتایی خۆی کڕنوش بۆ لێپرسراوێک ببات یان ببێتە پیاهەڵدەری حیزب و دەسەڵات، ئەمە لوتکەی ڕیسواکردنی مرۆڤە. دەسەڵاتی جەردە دەیەوێت کۆمەڵگەیەک دروستبکات کە تێیدا ملکەچیی ببێتە مەرجی مانەوە، و یاخیبوون و داواکردنی ماف ببێتە ناپاکی.

لێرەدا، لوتکەی ئەم دۆخە تاڵە لە هەرێمی کوردستاندا خۆی دەنوێنێت؛ لەو شوێنەی کە دەسەڵاتداران بە ئاشکرا تانە لە شکۆ و بژێوی خەڵک دەدەن. چۆن دەکرێت دەسەڵاتێک لافی بێپارەیی و تەنگژەی دارایی لێبدات، لە کاتێکدا ملیۆنان دۆلار و سەدان دەفتەر پارەی ئەم میللەتە هەڵدەڕێژێت بۆ پرۆژەی بێبایەخ ...؟

چ هۆشمەندییەک قبوڵی دەکات سەدان دەفتەر دۆلاری ئەم خاکە پێشکەشی ئەکتەر و گۆرانیبێژی بیانی بکرێت بۆ چەند کاتژمێرێک لە نمایش و خۆدەرخستن، بەڵام کاتێک نۆرەی مووچەخۆری ناوخۆ دەگات، گەنجینەکان بەتاڵ بن....؟

ئەم کەرنەڤاڵ و بەخشینە سەرشێتانانە لەسەر پشتی گەلێک دەکرێت کە ساڵانێکە لە ژێر ناوی پاشکەوت، لێبڕین و دواکەوتنی مووچەدا،

مافەکانیان لووش دەکرێت. ئاخر کەی ئەوایە و چ ویژدانێک دەیگرێتە خۆی کە هەر مووچەخۆرێکی ئەم هەرێمە، زیاتر لە دەفتەرێک دۆلاری شایستەی خۆی لەلایەن ئەم دەستەیەوە خورا بێت، کەچی دەسەڵات بە پارەی دزراوی ئەوان کەیاری ناوبانگی ساختە بێت لە دەرەوە..؟

ئەمە نەک تەنیا گەندەڵی ئابوورییە، بەڵکو ڕیسواکردنی بەمەبەستی مرۆڤی کوردە، تا هەمیشە چاوی لە دەستی ستەمکار بێت بۆ قوتێکی کەم.

ئەم دەسەڵاتە جەردەیە تەنیا پارەی ناو بانکەکان نادزێت، بەڵکوو ئومێد، داهاتوو، و بەها ڕەوشتییەکانی کۆمەڵگەش تاڵان دەکات.

کاتێک گەندەڵی دەبێتە کارێکی هەمیشەیی و بێدەنگی لێدەکرێت، بەهاکانی وەک دڵسۆزی، دەستپاکی، و زانست بایەخیان نامێنێت، و لە شوێنی ئەواندا ماستاوکردن، خزمخزمێنە، و زمانلووسی دەبنە پێوەری سەرکەوتن. ئەم گۆڕانکارییە کولتووری و ڕەوشتییە گەورەترین زیانە کە بەر جەستەی میللەت دەکەوێت، چونکە چاککردنەوەی ژێرخانی ڕەوشتیی کۆمەڵگە سەدان ساڵی دەوێت، لە کاتێکدا ژێرخانی ئابووری بە چەند ساڵێک چاک دەبێتەوە.

لێرەوە پرسیارە بنەڕەتییەکە سەرهەڵدەدات: ڕۆڵی میللەت چییە لە بەرپەرچدانەوەی ئەم دۆخەدا..؟ ئایا پەیوەستە گەل هەمیشە قوربانییەکی بێدەنگ بێت..؟

مێژووی مرۆڤایەتی سەلماندوویەتی کە هیچ ستەمکارییەک هەتایی نییە و هێزی ڕاستەقینە هەمیشە لای میللەتە، بە مەرجێک لە هێزی خۆی تێبگات. یەکەم هەنگاو لە بەرهەڵستکارییەدا، داماڵینی دەمامکەکانە. پەیوەستە کۆمەڵگە چیتر بڕوا بە دروشمە بریقەدارەکان نەکات. کاتێک لێپرسراوێک باسی نیشتمانپەروەری دەکات بەڵام سامانی گشتی دەباتە دەرەوەی وڵات، ئەرکی هۆشیاریی گەلە کە پێی بڵێت: تۆ دزیت، نەک پارێزەر. پەیوەستە زمان و فەرهەنگی ڕەخنەگرتن لە ناو کۆمەڵگەدا زیندوو بکرێنەوە و هێڵی جیاکەرەوە لە نێوان نیشتمان و دەسەڵاتی گەندەڵدا بکێشرێت؛ نیشتمان هی هەمووانە، بەڵام دەسەڵاتێکی جەردە تەنیا نوێنەرایەتی گرووپێکی مافیا دەکات.

هەنگاوی دووەم لە بەرپەرچدانەوەدا، ڕەتکردنەوەی ئەو جۆرە ژیانەیە کە تێیدا شکۆ بریندار دەبێت. بێدەنگی لەبەرامبەر ستەمدا، جۆرێکە لە ڕەوایدان بەو تاوانە. میللەت دەبێت لە ڕێگەی خەباتی مەدەنی، خۆپیشاندانی هێمنانە، بایکۆت، و بەکارهێنانی پێنووس و وشەی ئازادەوە، بەردەوام بەربەست بۆ بڕیارە ستەمکارەکانی دەسەڵات دروستبکات. بێگومان دەسەڵاتی جەردە هەمیشە پەنا بۆ توندوتیژی و تۆقاندن دەبات بۆ کپکردنی دەنگەکان، بەڵام مێژوو نیشانی داوین کە سوپای تۆقێنەری دەسەڵاتدار کاتێک دەڕوخێت کە ترسی گەل دەگۆڕێت بە

تو□□ی□کی ڕێکخراو.

ڕۆڵی بژاردەی ڕۆشنبیر، مامۆستایان، نوسەران و ڕاگەیاندنی ئازاد لەم قۆناخەدا زۆر گرنگە. ئەوان دەبێت ڕێبەری هۆشیاریی کۆمەڵگە بن. دەسەڵات هەمیشە هەوڵدەدات کۆمەڵگە دابەش بکات بەسەر کەمینە و کوتلەی جیاوازدا بۆ ئەوەی پێکەوە سەرقال□ بن و چاویان لەسەر دزییە گەورەکان نەبێت ستراتیژیەتی پەرتکە و زاڵبە بەکاردەهێنێ. لێرەدا ئەرکی گەلە کە یەکڕیزیی خۆی لە دەوری داواکارییە ڕەواکان بپارێزێت. یەکگرتوویی گەل، گەورەترین مۆتەکەی دەسەڵاتی دەسپیسەکانە. کاتێک کرێکار, فەرمانبەر، خوێندکار، و کاسبکار پێکەوە هاودەنگ دەبن، چۆکی دەسەڵات دەلەرزێت چونکە دەزانێت چەک و بەندیخانەکانی ناتوانن تان و پۆی کۆمەڵگەیەکی ڕاپەڕیو کۆنترۆڵ بکەن.

دەبێت هەموومان ئەو ڕاستییە بزانین کە ئازادی و شکۆ بە دیاری پێشکەش بە چەوساوەکان ناکرێت، بەڵکوو دەسەندرێت. دەسەڵاتی دەسپیس و جەردە تا ئەو شوێنە دەڕوات کە گەل پێی ڕازی دەبێت. ئەگەر میللەت ملکەچی هەژاری و سوکایەتی بێت، دەسەڵات زیاتر دەچێتە پێشەوە؛ بەڵام کاتێک میللەت بڕیاری بەرپەرچدانەوە دەدات و چیتر ڕێگا نادات ملیۆنان دۆلاری بخرێتە باخەڵی بێگانە و خۆی لە سەرەتاییترین ماف بێبەش بێت، ئەو کاتە دەمامکەکان بای بوێری دەیانبات، جەردەکان ڕیسوا دەبن، و شکۆ دەگەڕێتەوە بۆ خاوەنە ڕاستیقینەکەی کە تەنیا و تەنیا گەلە. ئەمە یاسایەکی حاشاهەڵنەگری مێژووە و هیچ هێزێک ناتوانێت پێچەوانەی بکاتەوە.

ستار ئەحمەد

لێم مەگرە ئەی یار.. غەزەلێک لە شاکارەکانی شاعیر: عیماد خۆراسانی.. وەرگێڕانی لە

فارسییەوە: شەهلا نوری

لەم مەگرە ئەی یار، ئەگەر وا بە زار بگریم
لەم گەڕێ با بگریم، هەر بگریم و هەر بگریم!

لەم گەڕێ وەک مەلی گرفتار با بناڵێنم
وەک ساوای نەزار، مات و بیمار بگریم

مەی نەشینی من بۆ بەزمی سەفا نییە، خودایە
سەودایەکە، بە تانەی ئەغیار، دڵ بریندار بگریم

تەنیا بۆ خەم نییە سەرمەستیی شەوانەم
بە حاڵی گشت خەڵکی هۆشیار بە هاوار بگریم

بە هەر کەسێ لە داوی مەینەتدا بوو ئەسیر
بە شا و گەدا، پیر و لاو، بێقەرار بگریم

بە لالەی تازە پشکوتووی داوێنی دەشتان،
بە خونچەی نەپشکوتووی گوڵزار بگریم

بە بێعەهد و وەفای دونیا، بە حاڵی هەرکەسێ ئێستا
کە لێوی ناوەتە سەر لێوی ئاڵی دڵدار، بگریم

ئەم کاسە سەرانە سبەی دەبنە خۆڵ و خاکی ڕێ
لەم گەڕێ با ئەمشەو بە چرپەی سۆزی تار بگریم

جێی خۆیەتی، عیماد! هەتا ڕۆژی مەحشەر
بە سەرنخوونیی بەختی خۆم، پڕ بە زار بگریم!

غەزەلێک لە شاکارەکانی شاعیر: عیماد خۆراسانی
وەرگێڕانی لە فارسییەوە: شەهلا نوری

دواهەمین وێستگەی سەفەر..
شیعری دڵکەش قادر

بە نامەنێری گشت شەمەندەفەرەکانی تەمەن بڵێ:
ئەمڕۆ نەوەستن لە چاوەڕوانیی هیچ ڕێبوارێکدا
با بێن کۆتایی هێڵەکان و
نەپێچێتەوە سەفەر جانتای هیچ دڵێک
بێئومێدی قەڵەمی ماڵئاوایی خەمخۆرێکی دەگرێتە دەست
ماندووی کۆڵانە پێچاوپێچەکانی عەشق
حورمەتی چاوەکزەکانی دایک
بێدەنگ دەڕێژێ ڕووباڕێک فرمێسک
کڕڕە کڕی کڕنۆشی غەریبیی
دەهاڕێ ئێسک و پروسکی
لەدووری منداڵ
بڵێ بەگەڕەک هێشتا زووە بۆ کۆچ
هێشتا تێر وەسفی تەمەن نەکراوە
ئەم نۆبەرەی ئازارە
مەزاری دڵتەنگیی خۆیی بوو□ تە ژوان
دانەنیشتوە تێر بەدڵ لە ژێر سێبەری دارتووەکانی سابوونکەران؛
نە بە بیاننووی ماندوێتی ڕێگا،
لەسەر سەکۆی بەر دەرگای ماڵە کۆنەکان،
نەیخواردۆتەوە قوومێک تاسەی ئاو لە دەستی نازداری کوڕە شەرمنەکانی شار
نەیشووشتۆتەوە بارانی پاییز ڕوومەتی
سپاردوو□تی تەنیایی خۆی بە سترانێکی حەسەن زیرەک
لەژێر کڵاوڕۆژنەی خانووەگڵەکانی بێدەنگی.

سلێمانیی
دڵکەش قادر